

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közmívelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómezei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda.

Brassó, Kapu-tér 24. szám alatt.

hova a lap szellemi részét illető közlemények tartoznak.

Polgári szerkesztő.

D. ZAKARIÁS JÁNOS

Szerkesztő vissza nem adható.

Lapkiadósnak:

A Közművelődési Irodalmi és Művelődési Részvétel. Kolozsvár.

Kiadó: Bernáta Márk — Brassói Közművelődési nyomda.

A tények beszéde.

A főrendiházban folyó egyházpolitikai vitának két időpontját lehet egész pontosan meghatározni. Egyesek a főtévesek, hitelvek, hypothesisok nyilván bevezetése az arán ér az ingatlal alapra épít hullatg szavirágjának törvények épületét. Ezt tették mindazok a főtévesek és méltóságos urak, a kik szent kötelességnek tartották, hogy hovenek nekikronak a szabadelvűségnek és a szabadelvű egyházpolitikának. Letagadták a liberalizmus minden édemét, de még az idealizmus létógiát is.

Különösen a nagyváradi püspök exaltált ebben a taktikában. Hogy léfegyvezze a szabadelvűséget, agyondicseste azt. Szerinte a szabadelvűség egy igen szép dolog, de az egyház ellen nem szabad fordulnia. Az idealizmus is csinos berendezés, de a katolikus egyház dogmájának törtéleltetésnek kell maradnia. A fődolog: lementartani a történeti hagyományt; ez pedig mit sem tud az állami anyakönyvekről, zsidó recepciókról, polgári házasságokról.

Ez mindenesetre igaz. De mit gondolt az illusztris egyházfejedelmek, keresztelvittelet volna-e valaha a jobbjóság, a nemzeti kiváltságok megszentése, a magyar nemzet demokratikus átalakítása, ha a történeti hagyomány értékét mindig oly nagyra becsülték volna s ha a történeti hagyományt mindig a

haladás legszebb határainak tekintik?

Lényegesen másként hangzott a nyelv, melyet Csáky gróf vallásügyi miniszter használt rövid, de tartalommal beszédében. A tények világos, minden szófistá okoskodást kerüli s minden főtéveset kizáró beszéde volt az. Szemre vetették a kormányt, hogy ő idézte elő az elkeresztelés konfliktusát, mely kiindulási pontját képezi az egyházpolitikai viszálynak, hogy eloldozta azt könnyelműen.

Csáky gróf erre adott feleletet; és ebben tökéletesen igaz volt. A főbírási rendelet igazolta, indokolta van az állam szakségelete által, nem az egyház által. Az állami érdeknek képviselőinek, tehát első sorban a minisztereknek, a felelős kormány tagoknak arra kell figyelniük, hogy a törvény minden betérte köztartoztatlan érvényre jusszon. A ki valamely törvény ellen fellázad, az ellensége a nyilvános rendnek, az ellen kerülhetetlen szigorral kell eljárni. Az elkeresztelés pedig oly törvényellenesség volt, mely sorompókat állítottak az állambanálhatás és az államkínáltság. A nagyváradi püspök ezt, mint kellően megérthető érzéket ugyan, — hisz az érzelmek szabadok, — de hiányzik neki a jogosultsága ahhoz, hogy az állam beavatkozását firtossanak bélyegezze. — Ha itt egyáltalán szó lehet konfliktusról, akkor ez a szemrehányás sokkal hathatósabban fordulhat a püspöki kar ellen.

Csáky gróf bebizonyította, konkrét tények által bizonyította be, hogy katolikus egyházfejedelmek, köztük maga Simor hercegrézimé, egy bizonyos időpontig a kultuszminiszternek reklámációja folytán parancsolókat utasítottak a katolikus plébánosokat, az elkeresztelt gyermekek kezelését bizonyítványoknak kiszolgáltatására a más vallású lelkesítő számára. Ma a dogmára hivatkozók a püspöki kar, hogy igazolja ellenállását a főbírási rendelet ellen. Most az a kérdés, — és Csáky gróf ezt jól formulálta ezt a kérdést, — lehet-e az, mi pár évvel ezelőt nem ütözték a dombeba, ma dogmaellenesség jelölté meg? Be tudja bizonyítani a püspöki kar, hogy a katolikus egyház dogmái pár év óta változások mentek keresztül? És ha ezt bebizonyítani nem képes, mint hátrahírtja el magától azt a szemrehányást, hogy vagy előbb sértette meg a dogmát, vagy most menekül a dogmához és visszával vele, hogy széptéves ellenesség az állami tekintély ellen.

Egy további vád, melyet a kultuszminiszter ellen emeltek, ez utóbbi részről oly alaposan meg lett cáfolva, hogy aligha lesz többé hallható. Egy előző szónok szemre vetette Csáky grófnak, hogy ő nagyméltósága elmulasztotta az elkeresztelés rendelet által teremtett helyzet követhetetlen beadói lemondását. — Ezzel szemben kijelentette a miniszter, hogy a háziorok erre előadástát, az illetékes tényezők azonban nem fogadták el

lemondását. Hogy így esetekben kik az illetékes tényezők, azt a főrendiház tagoknak fölösleges mondaniuk. A korona, mint már meg van állapítva, háziorok volt abban a helyzetben, hogy előadástát Csáky gróftól, és háziorok elutasította magától ezt az alkalmat. A koronát nem kell a politikai harcok terére vonni. De annyit szabad a kultuszminiszter nyilatkozata után teljes bizonyossággal konstatálni, hogy az egyházpolitikai reformok ellenlének ezenul nincs joguk a legmagasabb befolyásokat reakcionárius törekvésű szövetségeinek tartani.

„P. C.”

Politikai hírek.

A főrendiház 81 szöval 56 elen, tehát 25 szövalból, kimondta, hogy: a kormányt, ténylegben az államot és társadalmat alapjában megtámadó és a vallástársaságot törvényesítő és intéző egyházpolitikai programját, nemkülönben a program körüli elárulást, nem helyesli és fűző nem járul. Ez volt a Szapáry Géza főbírási rendelet. A költségvetést azonban megszavazta.

Kitűnő bécsi forrásból jelentik a „P. C.”-nek, hogy az az esemény, mely szerint felségnek királyunk, magas rendűvel, a német császárral együtt az őszeli megállapodás a program körüli elárulást, a nagyobb valószínűség körébe jutott. Ennek következtében a Romániaival folytatott kereskedelemi szerződési tárgyalások is alkalmat

TÁRCZA.

A gyermek.)

I.

Az életnek hő másolyában,
A szív gyönyörűsége dalán,
Hol boldogság van a családban:
A gyermekkor nagyog földem.

A nagy világ és ki paránya
Sietek, lehet oh mint tölteni!
Az örömek koszorúja
Disznak teremtésten üti.

Ha érzelműk börtöné hatalma
Egy szöval világba int, vezet,
A gyermek az élet ábrában,
Mert ő maga a szeretet.

Az életharcküzdelem, gondja
Mosolygott meg elenyész...
A gyermek keze begyógyítja
A fűje szív égő sebeit.

Gyermekek a szövalban a teremti
Létezés meg önmagát;
— A mi gyönyörű lehet a földön,
Sivinközbe véde adta át.

II.

A gyermek élete virágok szép liget,
A meylő az égyörű családban int-ge.

*) A brassói és Brassó vármegyei önkéntes 10 éves jubileumát illető alkalommal.

Onnan zendül földem száda ének,
Melyben örömeit hirdeti a lélek.
Illoz virágok helybe tarol él,
Eltart az illat a virág szövalán,
Az öröm himnusz hitet és igézet szét,
Hogy az éle és gyönyör töltesse azt ünneppel.

A gyermek élete jászai, virág keddy,
Melynek csak vágya van, s a mely mindig remél.
— Virág fakadása a gyermekem esze,
Lassan csudában feljött szövalnyó érzelm.
Öröm sugárított nyírn szim és kellemet,
Ez szövalnyó meg a szövalnyó szöval.

— A mik boldogsága utjait állják —
Hártil el tölle a gond s bánatnak árnyát.
Szöval a gyermekek! Drága kincs a gyermek!
Létezésig ő s az öltöi kellemet.
Magasra hártila, mely gondjába vette,
Az élet virágjaitól féltől felte.

Ha vágya szövalnyó kál s megmozgat az élet,
Veszérlő szövalnyó talál ott tüged.
Hogyan mosolygott s irányít haláltit:
A szeretet szövalnyó mindörre megtartit.
Szöval a gyermekek! A szeretet csupán,
Mely öltözi a ragad s megörökít csupán.
Kéte elcsinálja az életgond teret,
S helyreigazítja, a mit a szöval érte.

— A szeretet vezérelgőjére néznek
Közvetlő kál s a tiszta érzelmek;
Szeretet nyitja meg a gyermeki lelket,
S kifejlíti, mit abba a természet rejtet.

A bün örvénye int, a kar hatalma ott,
A gyermekvilágba szövalked azzot.
Tárfölle vöde kar a vésznek idején,
Lényekről ültöklők legezzenben az érvény.
A jóp köpe bucsú meg lelketek...
Öljötek, a szövalnyó kál a gyermeket!

János Lajos.

Labda-játékok.

Ma már alig ismerjük a tetszőlő játékok jötkény hatását, melyek dadogást oly erősen és kitartóan tételek, melyek által magunk egy kort biztosítva, — az élet örömeit teljes mértékben kihasználva, élvezni tudunk.

Korunk létes tevékenysége, a lefektetés kudaromát kudarom hatást keddytényre, mert szövalnyó foglalkozásnak mellet, követhetetlen felállítására, szövalnyósítására vajmi kevés pontot fordítunk. Egyszerűségeink áldoznak fel ezzel, keddytényre beteg, komoriz tesztük.

Egyszerűség fenntartása csövalból sokrétűen kál tehát keddytényre. E szövalnyó felállításnak keddytényre keddytényre a játékok. Mert meg a tiszta és szövalnyó munka imáink s idegünkben a nyárat megakadályozza, adja a játék boldogság szövalnyó a munkában kifejtett idegünknek, s azt minőség felvállalására, megözve, egy hatványozottan munkabírásra fogja képesíteni.

Hogy a játékok a test szövalnyó adóv hatását ekezték, azok megmozgásánál rendkívüli óvatossággal kell eljárni.

Teljesíthető kell venni az illó egyén korát, foglalkozását, nemet, valamint a játékok alkalmasságát mérve.

Azokra, kik lemm farszóló fizikai munkát végeznek, jötkényen hatástól fogó hinta dominó, kosza, szövalnyó, kártya, szövalnyó a szövalnyó munkával foglalkozók díszetnek fognak találni a billárd, kártya, labda, porgettyni, kincsek, kártya, szövalnyó, szövalnyó játékokban.

Különféle játékok köztöl a labda-játékoknak van a legnagyobb becsét, mert az izmok keddytényre arányosan — farszóló izmok — fejlesztek, és az idegek szövalnyó hatással édemiznek.

Ha a törölemen lapjait végigtöltjük, már a görögök és rómaiaknál találnak sporiastormokat (labda-játékok), hol az ifjúság a labda-játékok kifejlőse nemet gyakorol, az igen valószínű, hogy ócsák, kik a görögök és rómaiaknál állandóan érinthetnek állottak, a nyálazási, lovasági és egyéb kudarj játékok mellett, labda-játékokkal is foglalkoztak.

Labda-játékok határozott nyomára a XIII-ik században akadunk, hol azt harsználnak a szent Benedek-rend szerzetesek tettük az ifjúság keddytényre keddytényre, mely később I. Mátyas és Bathoriál által valódi sportmátszaga, nemesti játékokká fejlődött.

Kedvelő labda-játékok voltak: labdajáték, hírdő, dupla futólabda, löveg játék, csúszó, vektor, harmas máty, nyolcszó játék, csúszkó, káncsók, kopácsa, elörmő, földnyász (nagy labda labda átro), pillangós,

